

til, at man var gaaet dertil — for Resten vel mere til Stemmeoverføringen —, var, at man havde tænkt sig Muligheden af, at det kunde blive saadan, at en Kandidat trak særlig mange Stemmer til sig, ligesom man vilde tage Hensyn til de smaa Kredse. Men Valgets Resultat har vist, at Opstillingskredsen har draget meget stærkt i modsat Retning, saaledes at den har ophævet de Hensyn, man vilde tage paa denne Maade. Naar det ærede Medlem dernæst sagde, at der, hvis man strøg Partilisten, let vilde blive Anledning til en endnu skarpere Konkurrence indenfor Partierne mellem Kandidaterne indbyrdes, kan jeg ikke indrømme det; for jeg mener, at ved at bibeholde Partilisterne opfordrer man to Gange til Konkurrence mellem Kandidaterne: først til Konkurrence om at blive opført paa en heldig Plads paa Partilisten og, hvis det glipper, da til at søge at skaffe sig saa mange Kryds som muligt for ad den Vej at søge at ophæve det Resultat, Partilisten er kommet til, hvilket nemlig kan lade sig gøre, naar der er det fornødne Antal Kryds.

Hr. Rode var ogsaa inde paa Spørgsmaalet om at gøre Hovedstaden til een Kreds og kom med en Del af de Anker, som jeg allerede har belyst. Men endvidere sagde det ærede Medlem, at der egentlig ingen Ulempe havde været for Vælgerne. Det tror jeg ikke, man kan sige er rigtigt. Jeg tror ikke, man kan sige, at det særlig angaar Kandidaterne, om den ene eller den anden bliver den foretrukne. Det maa ganske sikkert ogsaa — navnlig naar man lægger Vægt paa Vælgerens Frihed til at kunne foretrække den ene eller den anden Kandidat — siges at være en Ulempe for Vælgerne, at den Kandidat, de har givet det største Antal Kryds, ikke bliver valgt. Og der viser Valget her i København, hvor stor Tilfældighed der kan komme over det hele, naar København er delt i 3 Kredse; det viser Udfaldet for det radikale Parti og Erhvervspartiet herinde. I Virkeligheden bliver det Lotterispil, naar København og Frederiksberg er delt i 3 Storkredse. Hvis et Parti ingen Kredsmandater faar, men faar lutter Tillægsmandater, kan det komme til at falde ud paa en helt anden Maade, end det synes naturligt for Vælgerne.

Det er de saglige Betragtninger, som jeg mener taler stærkt for, at man gør København og Frederiksberg til een Valgkreds. Man har ogsaa talt om politiske Betragtninger, og jeg skal da sige, at de

politiske Betragtninger har ikke, saaledes som flere af de ærede Ordførere har ment, været afgørende for mig. Det er nemlig, som Hr. Rode meget rigtigt fremhævede, og hvad ogsaa Hr. Hans Nielsen var inde paa, saadan, at det var 3 forskellige Grupper, der opstillede Venstrelisten herinde, og at der derfor ikke af det Stemmetail, som denne Venstreliste fik ved dette Valg, kan drages nogen bestemt Slutning om, hvorledes Valget vilde falde ud, hvis det kun var een Venstreliste. Det vil alle vist erkende. Derfor er det urigtigt at tale om, at de specielle politiske Hensyn skulde være afgørende, naar jeg opstillede og fremkom med et Forslag af denne Natur. Der har ogsaa i denne Henseende været talt om Tallene, og jeg vil der gerne gøre opmærksom paa, at Venstres Liste herinde fik 11 920 Stemmer, men naar vi tager de 24 Mandater, der tilfaldt København, er det gennemsnitlige Tal, der gaar paa et Mandat, 9 500. Det rent matematiske kan man heller ikke tage som Rettesnor, det maa i mange Henseender blive det praktiske, der bliver det afgørende. Naar vi f. Eks. tager Valget den 26. April og de Valg, der blev afgjort den Gang, vil man se, at Venstre havde 7 300 Stemmer pr. Mandat, som Partiet fik, de Radikale og de Konservative ca. 7 200 og Socialdemokraterne ca. 7 100 Stemmer pr. Mandat. Endvidere saa vi, hvorledes flere Partier, f. Eks. det frie Socialdemokrati og Centrum, havde et betydeligt Antal Vælgere uden at faa nogen valgt, saa det kan ikke afgøres saadan rent matematisk. Der er Regler i en Valglov, og det gælder om, at disse Regler følger Livets praktiske Krav paa en saa heldig Maade som muligt.

Hr. Rode talte ogsaa om Partilisten, og han talte i den Forbindelse om, at det var ikke rigtigt at stryge Stemmeoverføringen. Men man maa have noget at gaa ud fra i den Henseende. Som denne Ordning valgte man Partilisten, og man var ogsaa inde paa Adgang for Vælgerne til at nummerere. Da man maatte have noget at gaa ud fra, naar man skulde bruge en Stemmeoverføring, kom man ind paa Tanken om, at Kandidaterne skulde være enige om, i hvad Orden de skulde opføres. Det gik man væk fra igen, og jeg tror ogsaa, at de fleste ærede Medlemmer vil være klare over, at dette Forslag vilde have voldt mange Vanskeligheder, det Forslag, som Hr. Rode oprindeligt var inde paa, at Kandidaterne selv skulde enes om Orde-